

**VIJEĆNICA - NACIONALNA I
UNIVERZITETSKA BIBLIOTEKA, BITAN
ELEMENT URBANOG IDENTITETA
SARAJEVA**

*

**VIJEĆNICA - NATIONAL AND UNIVERSITY
LIBRARY, AN ESSENTIAL ELEMENT OF
URBAN IDENTITY**

Prof. dr Mehmed Bublin,

direktor Instituta za arhitekturu i urbanizam

UDK 727.8.5 : 027.54] (497.6 Sarajevo)

Sažetak:

Sarajevska Vijećnica je jedan od najuspjelijih primjera pseudo-orientalnog sloga arhitekta Witteka A. i arhitekta Č. Ivekovića iz 1896. godine.

Autor se u svom članku osvrće na značaj i obnovu ovog objekta, kao simbola grada Sarajeva i njegove istorije.

Ključne riječi:

Vijećnica, NUBBiH, obnova, urbani identitet.

Summary:

Vijećnica is one of the most accomplished examples of pseudo-Oriental style of architects A. Wittek and Č. Iveković from 1896. The author considers the significance and restoration of this building which represents a symbol both of Sarajevo and its history.

Keywords:

Vijećnica-City Hall, NUL BiH, restoration, urban identity

Sarajevska Vijećnica, jedan od simbola grada i njegove istorije, izgorjela je u velikom požaru nakon granatiranja 25. augusta 1992. godine.

Ovaj objekat je jedan od najuspjelijih primjera pseudoorientalnog sloga arhitekta Witteka i arhitekta Ivekovića iz 1896. godine. Porijeklo plastičnih elemenata nije teško otkriti u spomenicima Kaira, a brojni detalji su iz Alhambre. Prostorno rješenje je univerzalno, iako stilski neodređeno, i predstavlja okvir reprezentativno raspoređenih i bogato dekorisanih elemenata islamske arhitekture.

U Vijećnici je bila smještena Narodna i univerzitetska biblioteka sa preko 2.000.000 bibliotečkih jedinica.

Dugi niz godina Vijećnica je kao Narodna i univerzitetska biblioteka imala veliki značaj za Bosnu i Hercegovinu. Njen fond knjiga i dokumenata korišten je u edukaciji brojnih generacija studenata, tako da je imala i simbolično značenje "hrama znanja", ali i memorije o našem porijeklu i bosanskom identitetu.

Jedan od najznačajnijih pisaca španske suvremene književnosti Juan Goytisolo objavljuje 1993. godine svoje djelo "Notizen aus Sarajevo" ("Bilješke iz Sarajeva"), nastalo povodom jednog njegovog boravka u Sarajevu za vrijeme rata. Goytisolo je jedan od malobrojnih pisaca koji je zadržao senzibilitet za multirelegijsku dimenziju evropske, osobito španske kulture. Njegovo djelo je jedan pledoaje da se suživot jevreja, hrišćana i muslimana posmatra kao šansa za obogaćenje Evrope. Protjerivanje islama iz Španije on naziva samoosakaćenjem evropske kulture. U njegovoj knjizi o Sarajevu se može pročitati: "Mnogi Evropljani se još uvijek ne mogu odvojiti od šema historijske prošlosti hrišćana i muslimana. Utvare prošlosti u njihovoj predsvijesti još uvijek djeluju kao ružan san." Ili još oštrije u njegovom putopisu: "Islam je model, negativ Evrope: predmet njene averzije i stalno iskušenje."

Uništavanje jedinstvene biblioteke u Sarajevu Goytisolo naziva pokušajem "memocida". Namjera uništavatelja je stvarno bila da se iz ove regije izbriše svaki trag islama i da se uništi kolektivno sjećanje muslimansko-bošnjačkog naroda. Sarajevo, taj "simbol za građanstvo Svijeta" (J. Goytisolo), trebalo je da bude uništeno. Španski pisac kaže doslovno: "Bosanski glavni grad, mjesto susretanja i sklada, područje u kojem se razlike miješaju i međusobno oplođuju putem osmoze i propustljivosti, umjesto da budu razlog za izolaciju, ... bio je simbol za jedno drukčije, stimulirajuće shvatanje jednog evropskog grada." Etnocentrični fanatizam je htio da sa lica zemlje izbriše upravo ovaj simbol.

Obnavljanje grada Sarajeva i njegov razvoj mora biti baziran i na obnovi urbanog identiteta, kao osnovne kulturne podloge za njegov budući razvoj.

Pažljivim promišljanjem u zapisanim vrijednostima dugovječne istorije Sarajeva može se i

treba se ostvariti ideja, odnosno misao o Gradu. Ta misao ili asocijacija na Sarajevo su: džamije, crkve, sinagoge, sahatkule, Vijećnica, Baščaršija i sl.

Stoga obnovljene zgrade Zemaljskog muzeja, Orijentalnog instituta, Gazi-Husrevbegove biblioteke i Vijećnice, uz novo zdanje bošnjačkog Instituta, predstavljaju reperne tačke urbanog identiteta Grada Sarajeva, ali i bosanskog identiteta u cjelini.

Obnova Vijećnice kao spomenika ima veliki značaj za Grad Sarajevo, ali i još veći značaj ima obnova njene funkcije, a to je Nacionalna i univerzitetska biblioteka. Upravo ova funkcija koja je okrenuta ka znanju (kao osnovnom resursu Bosne i Hercegovine) i korijenima Bosne i Hercegovine trebala je biti uništena od strane agresora 1992. godine, što je Goytisolo i nazvao pokušajem "memocida".

Neka druga namjena, kao izvorna Vijećnica npr., ne bi došla do izražaja, jer je ovaj objekat postavljen periferno u odnosu na Grad, a i saobraćajno je dosta nepovoljno lociran. Grad Sarajevo u objektu koji koristi Kanton ima reprezentativnu zgradu koja i po lokaciji i po prostoru sa kojim raspolaže može u potpunosti imati funkciju Gradske Vijećnice.

Ukoliko bibliotečki fond Nacionalne i univerzitetske biblioteke bude preobiman (po volumenu i statičkom opterećenju) za Vijećnicu, mogu se koristiti za ovu svrhu posebni depoi.

* *

